

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/73/2025
Identifikačné číslo spisu:	6117213745
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6117213745.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 2/ T. V., narodeného XX. B. XXXX, K., W. XX, 3/ N. M., narodenej XX. Q. XXXX, K. K., K. XXXX/XX, 4/ V. V., narodeného XX. B. XXXX, K. K., B. 4, 5/ Ing. C. V., narodenej XX. M. XXXX, A. I. XX, žalobcovia 2/ až 5/ zastúpení advokátkou JUDr. Blankou Gondovou, Banská Bystrica, Skuteckého 30, IČO: 14224135, proti žalovaným 1/ K. Z., narodenej XX. V. XXXX, K. K., G. F. XXXX/XX, zomrelej XX. Q. XXXX, 2/ M. O., narodenej XX. V. XXXX, A. I. XXX, zastúpenej advokátom Mgr. Martinom Štoffom, Banská Bystrica, Stoličková 4, IČO: 41524322, o určenie, že spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam patrí do dedičstva, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 16C/31/2017, o dovolaní žalobcov 2/ až 5/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. februára 2024 č. k. 16Co/25/2023- 665, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná 2/ má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 16C/31/2017-299 zo dňa 27. novembra 2019 žalobu zamietol.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 16Co/28/2020-362 zo dňa 27. augusta 2020 potvrdil rozsudok o zamietnutí žaloby v tej časti, v ktorej sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva nebohým B. C., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, naposledy bytom L. G. P. č. 4, k nehnuteľnostiam evidovaným v kat. úz. A. I., ktoré sú v súčasnosti evidované na LV XXX a vlastnícky zapísané na žalovanú 2/ a pôvodne evidované na LV č. XXX, ako parc. KN-C č. XXX zastavané plochy o výmere 102 m², parc. KN-C č. XXX zastavané plochy o výmere 57 m², (pôvodne spoločný dvor) parc. KN-C č. XXX zastavané plochy o výmere 42 m², parc. KN-C č. XXX/X záhrady o výmere 48 m², osvedčené na základe notárskej zápisnice č. N XX/96, NZ XX/96, napísanej na Notárskom úrade notárky JUDr. Z. C. so sídlom v K.,

C. dňa 18. 01. 1996 a vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva K. Z., rod. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. K., E. XXXX/XX k nehnuteľnostiam evidovaným v kat. úz. A. I. na LV č. XXX ako parc. KN-C č. XXX zastavané plochy a nádvoria o výmere 45 m², parc. KN-C č. XXX zastavané plochy a nádvoria o výmere 119 m², parc. KN-C č. XXX/X záhrady o výmere 166 m², všetky parcely v podiele 204/288, osvedčené na základe notárskej zápisnice č. N XX/2015, NZ XXXX/2015, napísanej na Notárskom úrade notára JUDr. Michala Capeka so sídlom v Brezne, Nám. M. R. Štefánika, dňa XX. 03. 2015. Odvolací súd v zostávajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 16C/31/2017-299 zo dňa 27. 11. 2019 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 16C/31/2017-545 zo dňa 25. augusta 2022 určil, že spoluvlastnícky podiel 84/288-in k parcelám zapísaným na LV č. XXX v kat. úz. A. I., parc. KN-C č. XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 45 m², KN-C č. XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 119 m². KN-C č. XXX/X - záhrada o výmere 166 m² patrí do dedičstva po poručiťelke B. V., rod. M., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX (výrok I.). Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol (výrok II.) a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok III.).

3.1. Predmetom konania po zrušení a vrátení veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie tak zostala žaloba pôvodnej žalobkyne 1/ Ing. A., ktorá sa domáhala určenia, že je podielovou spoluvlastníčkou pozemkov zapísaných na liste vlastníctva č. XXX, katastrálne územie A. I., a to parciel registra KN-C číslo XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 102 m², parcelné číslo XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 57 m², parcelné číslo XXX/X - záhrada o výmere 48 m², parcelné číslo XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 42 m², a to v podiele 84/288 k celku. Ďalej zostala predmetom konania žaloba žalobcov v rade 2/ až 4/ (právnych nástupcov po B. V.), ktorí sa domáhali určenia, že do dedičstva po poručiťelke B. V., rod. M., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX patrí spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 84/288 k nehnuteľnostiam zapísaných na liste vlastníctva č. XXX, katastrálne územie A. I., a to parciel registra KN-C č. XXX - zastavané plochy a nádvorie o výmere 102 m², č. XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 57 m², č. XXX/X - záhrada o výmere 48 m², č. XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 42 m², vlastnícky zapísaný na žalovanú 2/ pod B2 v podiele 1/1 a ďalej spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 84/288 k parcelám zapísaným na liste vlastníctva č. XXX, katastrálne územie A. I., a to parc. reg. C, parc. č. XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere o výmere 45 m², parc. č. XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 119 m², parc. č. XXX/X - záhrada o výmere 166 m², t. č. vlastnícky zapísaný na žalovanú 2/ pod B11 v podiele 204/288.

3.2. Súd prvej inštancie zistil, že všetky sporné parcely, aktuálne evidované v kat. úz. A. I. na liste vlastníctva č. XXX a liste vlastníctva č. XXX boli predtým evidované na liste vlastníctva č. XXX, pôvodne zapísaných na pozemnoknižnej vložke č. XXX a v nej zapísanej parcele č. XXX (č. l. 15-18). Vlastníctvo k týmto nehnuteľnostiam svedčilo v zmysle zápisov pod radovými číslami 28 a 29 rodine C. (právnym predchodcom žalovanej 1/ a žalovanej 2/), pod radovým číslom 30 a 31 B. V. (právnej predchodkyňi žalobcov 2/ až 4/) a pod radovým číslom 32 E. A. (právnej predchodkyňi žalobkyne 1/). Podľa zápisov v pozemnoknižnej vložke č. XXX mala B. V. ako právna predchodkyňa žalobcov 2/ až 4/ spoluvlastnícky podiel 7/24, ktorý doteraz nebol vysporiadaný v dedičskom konaní po menovanej. Právna predchodkyňa žalobkyne 1/ E. A. mala podľa uvedeného pozemnoknižného zápisu spoluvlastnícky podiel o veľkosti 7/24, ktorý nadobudla dedením žalobkyňa 1/ Ing. M. A., ktorá je evidovaná ako spoluvlastníčka v podiele 84/288 (7/24) len k nehnuteľnostiam evidovaným na liste vlastníctva č. XXX. Sporný spoluvlastnícky podiel po B. V. na liste vlastníctva č. XXX a č. XXX a spoluvlastnícky podiel žalobkyne Ing. A. na liste vlastníctva č. XXX je zapísaný na žalovanú v rade 2/.

3.3. Z Notárskej zápisnice spísanej u JUDr. Viery Kalinovej pod sp. zn. N XX/1996 (č. l. 25), ktorou bolo v prospech B. C. osvedčené vyhlásenie o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam evidovanými v súčasnosti na LV č. XXX (pôvodne LV č. XXX) parcely KN-C. č. XXX, XXX, XXX/X a XXX vyplýva, že B. C. uviedol, že nehnuteľnosti užíval v dobrej viere, že je ich výlučným vlastníkom a vo svojej držbe nebol nikým rušený. Tieto nehnuteľnosti nadobudol ako právny nástupca po svojich starých rodičoch. Uvedené nehnuteľnosti takto užíval od roku 1982, o čom svedčia aj dvaja nezávislí svedkovia znali miestnych pomerov - Ing. Z. P. a M. P..

3.4. B. C. a žalobkyňa 1/ Ing. M. A. mali záujem na vysporiadaní vzájomných spoluvlastníckych vzťahov k spoločným nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom konania, k čomu žalobkyňa 1/ na

pojednávani konanom dňa 22. 06. 2022 uviedla, že spoločne s B. C. dali vypracovať geometrický plán č. XXXXXXXX-XXX/XX vyhotovený dňa 02. 03. 1995 (č. l. 49 až 51), na financovaní ktorého sa žalobkyňa 1/ podieľala sumou 1.000 Sk, pričom jeho celková suma vo výške 3.582,50 Sk bola vyúčtovaná faktúrou vystavenou len na meno B. C.. Geometrický plán sa stal podkladom pre dohodu B. C. a žalobkyne 1/ o ďalšom užívaní dotknutých nehnuteľností, výsledkom ktorej mal byť stav, že parcely s parc. č. XXX, XXX, XXX/X a XXX budú v užívaní B. C. a parcely s parc. č. XXX/X a XXX budú v užívaní žalobkyne 1/ Ing. M. A.. Z geometrického plánu vyplýva, že sa týka majetkovoprávneho vyporiadania parciel č. XXX, XXX, XXX/X a XXX, keď vo výkaze výmer je v časti nový stav ako vlastník týchto nehnuteľností evidovaný výlučne B. C., avšak vo vzťahu k parcelám s parc. č. XXX/X a XXX je ako vlastník uvedené „doterajší“. Z výsluchu žalobkyne 1/ na pojednávaní konanom dňa 22. 06. 2022, mal súd prvej inštancie preukázané, že táto v zmysle dohody s B. C. užívala parcely s parc. č. XXX, XXX a XXX/X nerušené od roku 1977 až do septembra roka 2016, kedy žalované odstránili plot.

3.5. Súd prvej inštancie mal preukázané, že žalobkyňa 1/ mala naliehavý právny záujem na zistení jej spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach v súčasnosti evidovaných na LV č. XXX, ako aj na zistení, kto je okrem nej spoluvlastníkom nehnuteľností v súčasnosti evidovaných na LV č. XXX a LV č. XXX, pretože zápis v katastri nehnuteľností v prospech žalovanej 2/ nezodpovedá tomu, na čom sa s právnym predchodcom žalovaných v rámci dohody o užívaní týchto nehnuteľností dohodli a žalobcovia 2/ až 4/ sa majú naliehavý právny záujem na určení spoluvlastníckeho podielu do dedičstva po svojej právnej predchodkyni B. V., na ktorý si B. C. v roku 1996 a žalovaná 1/ v roku 2015 uplatnili osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva.

3.6. Dohoda medzi žalobkyňou 1/ a B. C., právnym predchodcom žalovaných 1/ a 2/, mala zmysel len, ak by geometrický plán riešil právne vzťahy vzájomne. Súd prvej inštancie posudzoval otázku, či žalovaná 2/ ako aktuálna výlučná vlastníčka nehnuteľností evidovaných na LV č. XXX mohla od svojich právnych predchodcov nadobudnúť spoluvlastnícky podiel žalobkyne 1/ o veľkosti 84/288 na predmetných nehnuteľnostiach evidovaných na LV č. XXX (parc. KN-C č. XXX, XXX, XXX/X, XXX), ktorý v roku 1996 titulom vydržania nadobudol B. C., po jeho smrti ho v roku 2001 zdedila žalovaná 1/, ktorá ho následne darovala v roku 2010 žalovanej 2/. Konštatoval, že B. C. ako držiteľ spoluvlastníckeho podielu žalobkyne 1/ na nehnuteľnostiach evidovaných na LV č. XXX, mohol byť objektívne presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalovaná 2/ ako výlučná vlastníčka nehnuteľností evidovaných na LV č. XXX platne nadobudla spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 84/288 od svojich právnych predchodcov a to od žalobkyne 1/. Z tohto dôvodu žalobu v časti týkajúcej sa určenia, že žalobkyňa 1/ je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností v súčasnosti evidovaných na LV č. XXX vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 84/288, zamietol.

3.7. Vo vzťahu k žalovanej 2/ súd prvej inštancie uviedol, že splnila podmienky vydržania, keď ako výlučná vlastníčka nehnuteľností evidovaných na LV č. XXX platne od svojich právnych predchodcov nadobudla aj spoluvlastnícky podiel B. V. o veľkosti 84/288, keďže spoluvlastnícky podiel v roku 1996 nadobudol B. C. a po jeho smrti ho v roku 2001 zdedila žalovaná 1/, ktorá ho následne darovala v roku 2010 žalovanej 2/.

3.8. Súd prvej inštancie žalobu v tejto časti zamietol z dôvodu, že spoluvlastnícky podiel 84/288 na nehnuteľnostiach evidovaných na LV č. XXX nadobudla žalovaná 2/ vydržaním, pretože vydržanie predmetného podielu B. V. do roku 2016 žiaden zo žalobcov nenamietal a užívanie vydržaného spoluvlastníckeho podielu B. V. žalobcovia až do roku 2016 bez ďalšieho rešpektovali. Žalobe vyhovel v rozsahu určenia, že spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 84/288 k parcelám zapísaným na LV č. XXX patrí do dedičstva po poručiteľke B. V.. Vychádzal zo zistenia, že žalovaná 2/ nadobudla sporný spoluvlastnícky podiel v roku 2015 darovacou zmluvou od svojej matky, žalovanej 1/ a žalovaná 1/ tento podiel nadobudla na základe Notárskej zápisnice spísanej u JUDr. M. R. pod sp. zn. N XX/2015, ktorou bolo v jej prospech osvedčené vyhlásenie o vydržaní vlastníckeho práva.

3.9. Z Notárskej zápisnice spísanej u JUDr. Michala Capeka pod sp. zn. N XX/2015 (č. l. 23, 24), ktorou bolo v prospech žalovanej 1/ osvedčené vyhlásenie o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, evidovaným v súčasnosti na LV č. XXX (t. j. k parcele registra s parc. č. XXX, XXX/X a XXX) v podiele 204/288 vyplynulo, že žalovaná 1/ sa cíti byť vlastníčkou uvedených nehnuteľností, a to titulom právneho nástupníctva po B. C., jej zomrelom otcovi, ktorý tieto

nehnuteľnosti užíval ako vlastné, pričom s majiteľkou susednej nehnuteľnosti sa dohodli na reálnom rozsahu užívania nehnuteľností súvisiacich s ich rodinnými domami, v ktorom nerušenom užívaní pokračovala aj žalovaná 1/.

3.10. Zo strany žalovanej 1/ nebol v osvedčení o vydržaní preukázaný ani len neperfektný titul k nadobudnutiu spoluvlastníckeho podielu B. V., od ktorého by si žalovaná 1/ mohla platne odvodzovať splnenie podmienky dobromyseľnej a oprávnenej držby. Z uvedeného dôvodu tak následný prevod spoluvlastníckeho podielu B. V. darovacou zmluvou na žalovanú 2/ je v rozpore so zásadou *nemo plus iuris*.

3.11. Žalobcovia boli v konaní úspešní len čiastočne, súd prvej inštancie hodnotil úspech strán v konaní ako v zásade rovnaký. Preto v zmysle § 255 ods. 1, 2 CSP žiadnej zo strán sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

4. Odvolací súd rozsudkom zo dňa 29. februára 2024 č. k. 16Co/25/2023 - 665 po zopakovaní dokazovania na odvolacom pojednávaní, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil vo výroku, ktorým žalobu vo zvyšnej časti zamietol a vo výroku o trovách konania (výrok I.). Odvolacie konanie proti výroku rozsudku, ktorým súd prvej inštancie určil, že spoluvlastnícky podiel patrí do dedičstva zastavil (výrok II.) a žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok III.).

4.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že rozhodnutie je vecne správne a z tohto dôvodu ho potvrdil. Pri posudzovaní osvedčenia o vydržaní zo strany B. C. súd prvej inštancie správne uviedol, že B. V. bola ako podielová spoluvlastníčka na liste vlastníctva evidovaná a žalované nepreukázali žiaden, hoci aj neperfektný titul, od ktorého si v čase vydržania mohol B. C. odvodzovať oprávnenosť a dobromyseľnosť jeho držby k predmetnému spoluvlastníckemu podielu B. V.. Uvedený záver však platí aj pri posudzovaní spoluvlastníckemu podielu pôvodnej žalobkyne 1/, ktorý nemohol B. C. nadobudnúť pre seba osvedčením o vydržaní.

4.2. V skutočnosti tak začal vydržací titul a čas dobromyseľnej držby plynúť až dedičským rozhodnutím po B. C. v roku 2001 a 10 ročná vydržacia doba uplynula v roku 2011 v čase, keď bola užívateľkou sporných nehnuteľností žalovaná. Osvedčenie o dedičstve po B. C. sp. zn. D761/00 z 10.4.2001, právoplatné 26.04.2001 bolo v skutočnosti neperfektným právnym titulom pre vydržanie rovnako, ako ním bola aj darovacia zmluva, ktorou v roku 2015 iný sporný spoluvlastnícky podiel na LV č. XXX previedla žalovaná 1/ na žalovanú 2/, ale v tomto prípade bola podaním žaloby prerušená pokojná držba žalovanej v rade 2.

4.3. Žalobcovia správne v odvolaní vo vzťahu záveru súdu prvej inštancie o vydržaní spoluvlastníckeho podielu B. C. na pozemkoch zapísaných na LV č. XXX namietali, že vedomosť o tom, že niekto vlastní iba spoluvlastnícky podiel vylučuje dobromyseľnosť v tom, že mu patrí vec celá, pričom pre platnosť právneho úkonu týkajúceho sa nehnuteľností bola v rozhodnom čase požadovaná písomná forma a nestačila ústna dohoda. Na strane spoluvlastníka B. C. došlo osvedčením vydržania vlastníckeho práva v skutočnosti k rozdeleniu spoluvlastníctva na úkor žalobcov, ktorým podľa zápisov v katastri nehnuteľností dovtedy svedčili spoluvlastnícke podiely (7/24 + 7/24) aj na parcelách odčlenených geometrickým plánom a zapísaných na LV č. XXX. Súčasne spoluvlastnícky podiel B. C. na zostávajúcich parcelách evidovaných naďalej na LV č. XXX zostal nedotknutý.

4.4. Súd prvej inštancie pri posudzovaní žaloby žalobkyne 1/ Ing. A. nesprávne vyvodil, že spoluvlastnícky podiel v roku 1996 titulom vydržania nadobudol B. C., ktorý ako držiteľ spoluvlastníckeho podielu žalobkyne 1/ na nehnuteľnostiach evidovaných na LV č. XXX, mohol byť objektívne presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol. Súd prvej inštancie opomenul, že v osvedčení o vydržaní B. C. chýbal domnelý nadobúdací titul oprávnenej držby, pretože do 31. decembra 1991 by musel mať takýto neperfektný nadobúdací titul písomnú formu - uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej ako „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) sp. zn. 4Cdo/361/2012, R 74/2015. Samotný geometrický plán vyhotovený 02.03.1995 mohol byť iba podkladom pre dohodu o užívaní dotknutých nehnuteľností. Podstatné pre posúdenie veci bolo, že súd prvej inštancie správne zistil, že sporný spoluvlastnícky podiel, v skutočnosti v tom čase patriaci žalobkyňi 1/, prepísaný na základe Osvedčenia o vydržaní na B. C., v roku 2001 zdedila žalovaná 1/, ktorá ho následne darovala v roku 2010 žalovanej 2/.

4.5. Odvolací súd uviedol, že vydržanie predmetného podielu žalobkyňa 1/ nenamietala a žalobu podala

až po uplynutí desaťročnej pokojnej držby potrebnej pre vydržanie vlastníckeho práva. Takýmto dobromyseľným držiteľom bola žalovaná 2/, ktorá sporné spoluvlastnícke podiely na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXX v roku 2011 vydržala napriek tomu, že podľa zápisov pozemkníckej vl. č. XXX a následne aj podľa stavu v katastri nehnuteľností mal právny predchodca žalovaných spoluvlastnícky podiel 120/288 a žalobcovia mali podiel 168/288 (14/24). Oprávnená držba žalovanej 2/ je odvodená od zápisu vlastníckeho práva v prospech žalovanej 1/, na základe osvedčenia o dedičstve po poručiteľovi B. C.. Osvedčenie o dedičstve po poručiteľovi B. C. sp. zn. D761/00 z 10. 04. 2001 je právnym titulom dobromyseľného užívania pozemkov zapísaných na LV č. XXX a žaloba bola podaná až 23. 05. 2017, po uplynutí vydržacej doby. Odvolací súd uviedol, že k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX vyplýva kolízia vlastníckych práv strán sporu, spoluvlastnícke právo žalobcov k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX plynutím času zoslabilo natoľko, že vlastnícke právo žalovanej 1/, nadobudnuté vydržaním je silnejšie, ako pôvodné vlastnícke právo žalobcov.

4.6. Na odvolacom pojednávaní žalobkyňa 5/, ktorá je právna nástupkyňa žalobkyne 1/ Ing. A. predložila geometrický plán, o ktorom tvrdila, že tento nechala vyhotoviť žalobkyňa 1/ Ing. A. v roku 2001 spoločnosťou GEOPOS, s. r. o. Banská Bystrica zo dňa 23. 10. 2001 na zameranie užívacích vzťahov. V predošlom konaní však jej právna predchodkyňa Ing. A. netvrdila nič, čím by spochybnila dobromyseľnosť žalovanej 1/ vo výlučnom užívaní sporných nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX. Na pojednávaní 22. 06. 2022 sa žalobkyňa Ing. A. vyjadrila k svojmu listu z 19.04.2001 (č. I. 73), ktorý písala U. C. (pozostalej manželke B. C.). Pôvodná žalobkyňa 1/ Ing. A. netvrdila a nepreukazovala, že by po úmrtí B. C. 06. 11. 2000, už v roku 2001 spochybnila vlastnícke právo právnych nástupcov B. C. k sporným nehnuteľnostiam na LV č. XXX, ktoré nadobudla 1/ žalovaná po B. C., osvedčením sp. zn. D 761/00 zo dňa 10. 04. 2001. Samotná Ing. A. v uvedenom liste z 19. 04. 2001 namieta len to, že došlo bez jej vedomia k posunutiu spoločného plota v zmysle dohody o rozdelení užívania nehnuteľností podľa geometrického plánu, ktorý bol vyhotovený dňa 02. 03. 1995. Bez ohľadu na to, či pôvodná žalobkyňa Ing. A. mala vedomosť o zápise vlastníctva B. C. na LV č. XXX, z listu zo dňa z 19. 04. 2001, ani z jej neskoršieho správania nemožno vyvodiť záver, že by skutočne urobila úkony, ktorými by spochybnila dobromyseľné užívanie sporných nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX žalovanou 1/ K. Z., ktorá tieto nehnuteľnosti užívala na základe osvedčenia o dedičstve po B. C.. Pôvodná žalobkyňa 1/ Ing. A. potvrdila dohodu o užívaní pozemkov s B. C., preto nemohla založiť pochybnosť právnych nástupcov B. C. o oprávnenosti nimi užívaných nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX.

4.7. Z uvedených dôvod odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil. Odvolací súd dodal, že žalobcovia podaním z 10. júla 2023 navrhli upraviť odvolací žalobný petit tak, že sa domáhali určenia spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 84/288 k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX, katastrálne územie A. I. do dedičstva po žalobkyni 1/. Ak by žalobcovia skutočne spochybnili vlastnícke právo žalovanej 2/ nadobudnuté vydržaním, odvolací súd by ich žalobe a odvolaniu v tejto časti vyhovel, úmrtie aktívne legitimovaného žalobcu v odvolacom konaní nepredstavuje procesnú prekážku neprípustnej zmeny žaloby podľa § 371 CSP. Žalobcovia zobrali na odvolacom pojednávaní 29. 02. 2024 odvolanie späť v časti týkajúcej sa odvolania voči výroku I., ktorým bolo žalobe vyhovené. Žalované so späťvzatím odvolania súhlasili. Odvolací súd v tejto časti odvolacie konanie zastavil podľa § 369 ods. 3, 4 CSP.

4.8. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP.

5. Žalobcovia 2/ až 5/ (ďalej aj ako „dovolateľa“) podali voči výroku I. a III. rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP, žiadajúc, aby dovolací súd zrušil napadnutý výrok I. a III. rozsudku odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5.1. Dovolaním namietaná vada podľa ust. § 420 písm. f) CSP podľa dovolateľov spočíva v tom, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom nerozhodol o ich všetkých návrhoch, a to o návrhu na zmenu petitu v dôsledku zmeny situácie, ktorá nastala po úmrtí pôvodnej žalobkyne 1/. Skutočnosť, že odvolací súd o tomto návrhu nerozhodol napriek tomu, že si bol vedomý tejto skutočnosti, priamo vyplýva z bodu 26.2. rozsudku odvolacieho súdu, pričom ani jeden z výrokov neuvádza to, ako odvolací súd o návrhu dovolateľov na zmenu petitu rozhodol, resp. prečo o takomto návrhu nerozhodol. K otázke spravodlivého súdneho konania poukázali na Nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len

„ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 78/2005 zo dňa 16. marca 2005, sp. zn. I. ÚS 114/08 z 12. júna 2008 a sp. zn. I. ÚS 327/2010. Povinnosť všeobecného súdu je dať odpoveď na tie otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, pričom svoju argumentáciu podporili rozhodnutiami Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higijs c. Francúzsko z 19. februára 1998 a nálezom ústavného súdu č. k. IV. ÚS 345/2012-30 z 26. novembra 2012.

5.2. Dovolatelia vymedzili dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP tak, že rozhodnutia veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. IVOBdo/2/2020 v zásade prezentovali dva názory k nadobúdaniu vlastníckeho práva od nevlastníka. Význam vlastníckeho práva možno badať aj z toho, že z predmetného rozhodnutia vyplýva aj to, že ani samotný zápis tretej osoby ako vlastníka do katastra nehnuteľností samo o sebe neznamena, že zapísaná osoba je dobromyseľná v tom, že je vlastníkom. V prípade, ak takýto následok nemá zápis v katastri nehnuteľností, nemôže ho mať ani spísanie notárskej zápisnice ako osvedčenia o právne významnej skutočnosti, ktorou je vydržanie vlastníckeho práva. Dovolatelia poukázali na rozhodnutia o takej notárskej zápisnici konkrétne rozsudok najvyššieho súdu z 29. januára 2008, sp. zn. 2Cdo/11/2017, ako aj rozsudok z 21. decembra 2009, sp. zn. 4MCdo/24/2008. V riešenej veci odvolací súd z vykonaného dokazovania prijal podľa názoru dovolateľov správny záver, že právny predchodca žalovaných - B. C. nemal splnené podmienky na to, aby nadobudol vlastnícke právo k spoluvlastníckym podielom na pozemkoch v kat. území A. I., LV č. XXX, s parc. č. XXX, XXX, XXX/X a XXX vo 7 veľkosti 14/24 (7/24 po B. V. a 7/24 po pôvodnej žalobkyni 1/), tzn. B. C. nemohol nadobudnúť vlastnícke právo k týmto spoluvlastníckym podielom vydržaním a podľa existujúcej judikatúry, ak bol súčasťou vydržania aj pozemok s parc. č. XXX, ktorý predstavuje spoločný dvor, táto skutočnosť sama o sebe vylučuje existenciu dobrej viery. Ak B. C. nebol vlastníkom predmetných podielov, tieto nemohli ani platne prejsť na jeho právneho nástupcu - žalovanú 1/ z titulu dedenia. Žalovaní sa v konaní bránili tvrdením, že tým, že B. C. svedčil zápis v katastri nehnuteľností a následne boli označené podiely aj predmetom dedičského konania a v rámci neho prešlo vlastnícke právo na žalovanú 1/ (v roku 2001), ktorá ho následne zmluvne previedla na žalovanú 2/. Podľa dovolateľov B. C. nadobudol ním tvrdené vlastnícke právo na základe vlastného vyhlásenia a nie na základe úkonu, dohody s osobami, ktoré boli v rozhodnom čase evidované ako vlastníci v evidencii nehnuteľností. Toto jeho konanie v žiadnom prípade nemôže svedčiť v prospech existencie jeho dobrej viery. Odvolací súd dospel k nesprávnemu právnemu názoru, že žalovaná 2/ nadobudla vlastnícke právo vydržaním, keď do vydržacej doby započítal aj dobu oprávnenej držby jeho právneho predchodcu - žalovanej 1/, ktorá svoju dobrú vieru mala odvodzovať od nadobudnutia predmetného majetku na základe dedenia po B. C.. Odvolací súd mal prijať záver, že žalovaná 1/ a následne ani žalovaná 2/ nenadobudli vlastnícke právo k sporným spoluvlastníckym podielom, nakoľko osoba, od ktorej si svoje vlastnícke právo odvodzujú, nikdy nebola ich vlastníkom. K dobromyseľnosti poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 20. 03. 2003 sp. zn. 22Cdo/1426/2002 a nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 484/2015 zo dňa 14. 11. 2018. Dovolatelia uviedli, že ak vychádzame z toho, že žalovaná 1/ nebola v dobrej viere počas celej doby, počas ktorej bola v evidencii nehnuteľností evidovaná ako vlastníka (od roku 2001 do 2011), nemohla sa táto dobrá viera započítať ani do trvania dobromyseľnosti žalovanej 2/, na ktorú boli riešené pozemky prevedené darovaním v roku 2011. Poukázali na to, že u žalovanej 2/ nemohla samostatne bez započítania doby držby žalovanej 1/ uplynúť zákonom stanovená vydržacia doba 10 rokov, tzn. žalovaná 2/ sa nemohla stať oprávnenou vlastníčkou dotknutých spoluvlastníckych podielov. Mali za to, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku skúmania dobromyseľnosti, ktorá je podľa názoru dovolateľov otázkou právnou a nie skutkovou.

6. Žalovaná 2/ vo vyjadrení k dovolaniu s obsahom dovolania a tvrdeniami žalobcov v ňom obsiahnutými nesúhlasila, nakoľko tieto podľa jej názoru vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia rozhodných skutočností, a ako také ani nie sú spôsobilé prívodiť ani zmenu a ani zrušenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu považuje žalovaná 2/ za vecne správne. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietla, že v danom prípade sa odvolací súd žiadneho nesprávneho procesného postupu nedopustil, neuprel žalobcom ako sporovej strane žiadne z im náležiacich procesných práv, a teda nemohol vo výsledku ani nijako zasiahnuť do ich práva na spravodlivý súdny proces. Ich podanie zo dňa 10. 07. 2023 (o ktorom sa teraz zrejme dodatočne

domáhajú rozhodnúť) nemá povahu návrhu na pripustenie zmeny žaloby, ale skôr oznámenia rozhodnej skutočnosti odvolaciemu súdu o tom, že počas odvolacieho konania žalobkyňa 1/ zomrela. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedla, že napadnutým rozhodnutím k žiadnemu odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Odvolací súd totiž v rozpore s tvrdením žalobcov ustálil, že žalované nezaložili ich titul vlastníctva na línií odvodzovanej od „neexistujúceho“ práva ich právneho predchodcu, ale že priznal ochranu vlastníckemu právu žalovaných, ktoré ho nadobudli prvotným spôsobom (vydržaním práva za splnenia zákonom vyžadovaných podmienok), pričom tento bol jednak hodnotený obzvlášť prísne a dôsledne s prihliadnutím na všetky skutkové okolnosti prípadu, a ktorý súčasne vo výsledku žiadnym spôsobom neznamenal odklon od ktoréhokoľvek z uvedených základných východísk rozhodnutia veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, práve naopak, napadnuté rozhodnutie a aj rozhodnutie súdu prvého stupňa sú s nimi plne súladné. Žalovaná 2/ navrhla, aby súd dovolanie odmietol, alternatívne zamietol a priznal jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

7. Viac vyjadrení k podanému dovolaniu nebolo.

8. Po začatí dovolacieho konania žalovaná 1/ K. Z., narodená XX. V. XXXX, zomrela XX. Q. XXXX. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 16C/31/2017-791 zo dňa 06. februára 2025 vo výroku I. rozhodol o pokračovaní v konaní na strane žalovanej 1/ s jej dedičkou a to s M. O., narodenou XX. V. XXXX, bytom A. I. XXX, A. I., ktorá je zároveň pôvodnou žalovanou 2/.

9. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

10. Žalobcovia prípustnosť podaného dovolania vyvodzovali (aj) z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Dovolací súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, že došlo až k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

12.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

12.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom

svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13. Dovolatelia namietali, že odvolací súd porušil ich právo na spravodlivý proces tým, že nerozhodol o ich návrhu na úpravu žalobného petitu podanom po úmrtí žalobkyne 1/, pričom toto nerozhodnutie ani náležite neodôvodnil. Podľa ich názoru mal odvolací súd o predmetnom návrhu rozhodnúť osobitne a vyjadriť sa k tomu, či je navrhovaná zmena petitu v odvolacom konaní prípustná.

14. Podľa § 139 CSP žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

15. Podľa § 140 CSP zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo (ods. 1). Zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe (ods. 2).

16. Podľa § 371 CSP žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť.

17. Z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd sa návrhom žalobcov zo dňa 10. júla 2023 zaoberal. V bode 26.2 odôvodnenia uviedol, že žalobcovia po úmrtí žalobkyne 1/ navrhli upraviť žalobný petit tak, že sa domáhali určenia, že spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 84/288 na nehnuteľnostiach zapísaných na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie A. I. patrí do dedičstva po žalobkyni 1/. Zároveň vyslovil právny názor, že úmrtie aktívne legitimovaného žalobcu v odvolacom konaní nepredstavuje procesnú prekážku takejto úpravy žalobného návrhu. Z uvedeného je zrejmé, že predmetný procesný návrh neostal bez povšimnutia, ale bol odvolacím súdom výslovne reflektovaný a právne posúdený.

18. Nemožno preto prisvedčiť tvrdeniu dovolateľov, že by odvolací súd návrh na úpravu petitu opomenul alebo sa ním vôbec nezaoberal. Skutočnosť, že o tomto návrhu nevydal samostatný výrok, sama osebe nezakladá porušenie práva na spravodlivý proces. Rozhodujúce je, že z odôvodnenia rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že odvolací súd návrh žalobcov vzal do úvahy, vyjadril sa k jeho procesným dôsledkom a zaujal k nemu právny názor. Dovolatelia tak v skutočnosti nenamietajú absenciu reakcie odvolacieho súdu na ich procesný návrh, ale nesúhlasia s právnym posúdením tejto procesnej situácie.

19. Ústavný súd v náleze sp. zn. II. ÚS 26/2021 vyslovil, že úpravu petitu vyvolanú smrťou pôvodného žalobcu a vstupom jeho dedičov do konania nemožno bez ďalšieho považovať za zmenu žaloby v zmysle § 139 a § 140 CSP. V prípade, ak nedochádza k uplatneniu nového práva, k rozšíreniu žaloby ani k zmene skutkového základu sporu, ale len k procesnému prispôsobeniu žalobného návrhu právnym následkom smrti účastníka konania, nejde o zmenu žaloby, ktorú § 371 CSP v odvolacom konaní nepripúšťa.

20. O takúto situáciu ide aj v prejednávanej veci. Žalobcovia po úmrtí žalobkyne 1/ v odvolacom konaní nežiadali priznanie iného práva, neuplatnili nový nárok ani netvrdili nové rozhodujúce skutkové okolnosti. Navrhovanou úpravou petitu sa naďalej domáhali určenia vlastníckeho práva k tým istým nehnuteľnostiam, pričom jedinou zmenou bolo zohľadnenie skutočností, že pôvodná žalobkyňa 1/ počas konania zomrela. Namiesto určenia vlastníckeho práva v prospech zomrelej osoby sa preto domáhali určenia, že predmetný spoluvlastnícky podiel patrí do dedičstva po žalobkyni 1/. Takáto úprava predstavovala iba procesné prispôsobenie žalobného návrhu právnym následkom smrti žalovanej 1/ a nešlo o neprípustnú zmenu žaloby v odvolacom konaní podľa § 371 CSP.

21. Dovolací súd preto uzatvára, že odvolací súd sa návrhom žalobcov na zmenu petitu zaoberal, jeho procesné dôsledky vyhodnotil a správne dospel k záveru, že úmrtie žalobkyne 1/ nepredstavovalo prekážku navrhovanej úpravy petitu. Namietané porušenie práva na spravodlivý proces preto dané nie je.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

22. Žalovaná ďalej prípustnosť svojho dovolania formálne vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

23. Dovolací súd vo vzťahu k označenému dovolaciemu dôvodu zdôrazňuje, že ustanovenie § 432 ods. 2 CSP uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Uvedené ustanovenie je nutné vykladať v súvislosti s § 421 ods. 1 CSP zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

24. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku (napr. rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017). Treba zdôrazniť, že úlohou odvolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku; zákonodarcia túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

24.1. V tomto kontexte aj ústavný súd vyžaduje, aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť; preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysuplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky. V náleze I. ÚS 51/2020 ústavný súd výslovne uviedol, že „povinnosť dovolateľa vymedziť a konkretizovať prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP treba vnímať ako jeho povinnosť predostrieť vlastnú argumentáciu v prospech prípustnosti dovolania, a tak napomôcť preskúmaniu rozhodnutia dovolacím súdom.“

25. Dovolatelia prípustnosť dovolania odvodzujú od § 421 ods. 1 písm. a) CSP tvrdiac, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky odchýlil od právnych záverov vyslovených veľkým senátom najvyššieho súdu v rozhodnutí sp. zn. 1VObd/2/2020. Podstatou ich argumentácie je, že pokiaľ odvolací súd dospel k záveru, že B. C. nespĺňal podmienky vydržania a nebol vlastníkom sporných spoluvlastníckych podielov, nemohli vlastnícke právo k týmto podielom nadobudnúť ani jeho právni nástupcovia. Dovolatelia vychádzajú zo zásady nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet a z judikatúry zdôrazňujúcej ochranu vlastníckeho práva pred nadobudnutím vlastníctva od nevlastníka.

25.1. Takto formulovaná dovolacia argumentácia však nevychádza z právnej otázky, na ktorej odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Odvolací súd totiž nevychádzal z premisy, že B. C. nadobudol vlastnícke právo k sporným podielom vydržaním a že toto vlastnícke právo následne prešlo na žalovanú 1/ dedičstvom a na žalovanú 2/ ďalším prevodom. Naopak, z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že sa stotožnil s argumentáciou žalobcov, podľa ktorej B. C. nespĺňal podmienky vydržania. Výslovne uviedol, že žalované nepreukázali žiaden, ani neperfektný právny titul, od ktorého by si B. C. mohol odvodzovať oprávnenosť a dobromyseľnosť svojej držby, a preto nemohol nadobudnúť predmetné spoluvlastnícke podiely vydržaním. Nosný právny záver odvolacieho súdu spočíva v inom právnom posúdení. Odvolací súd vychádzal z toho, že dobromyseľná držba spôsobilá viesť k vydržaniu začala plynúť až po smrti B. C. na základe osvedčenia o dedičstve z roku 2001, ktorým žalovaná 1/ nadobudla predmetné nehnuteľnosti. Práve osvedčenie o dedičstve považoval za titul oprávnenej držby žalovanej 1/, pričom žalovaná 2/ si následne mohla dobu tejto držby započítať. Vlastnícke právo žalovaných preto

podľa odvolacieho súdu nevzniklo derivatívnym prechodom od B. C. ako vlastníka, ale originárnym spôsobom - vydržaním po splnení zákonných podmienok oprávnenej držby a uplynutí vydržacej doby.

25.2. Z uvedeného vyplýva, že právna otázka riešená odvolacím súdom nie je totožná s právnou otázkou riešenou vo veci sp. zn. 1VOBdo/2/2020. Veľký senát v uvedenom rozhodnutí riešil problematiku nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka a vzťah medzi princípom ochrany vlastníckeho práva a ochranou dobrej viery nadobúdateľa. Jeho základným záverom bolo, že mimo zákonom ustanovených výnimiek nemožno vlastnícke právo nadobudnúť od nevlastníka len na základe dobrej viery nadobúdateľa. Naproti tomu odvolací súd v prejednávanej veci nezaložil svoje rozhodnutie na nadobudnutí vlastníckeho práva od nevlastníka, ale na posúdení splnenia podmienok vydržania ako originárneho spôsobu nadobudnutia vlastníckeho práva. Už z tohto dôvodu nemožno hovoriť o riešení totožnej právnej otázky.

25.3. Argumentácia dovolateľov preto nesmeruje k otázke nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka, ktorú riešil veľký senát, ale k otázke, či osvedčenie o dedičstve mohlo za okolností prejednávanej veci založiť oprávnenú držbu žalovanej 1/ a následne viesť k vydržaniu v prospech žalovanej 2/. Ide teda o odlišnú právnu otázku, než aká bola predmetom riešenia v rozhodnutí sp. zn. 1VOBdo/2/2020.

25.4. Za tejto situácie nemožno dospieť k záveru, že by sa odvolací súd pri riešení právnej otázky, na ktorej založil svoje rozhodnutie, odchýlil od právnych záverov vyslovených veľkým senátom najvyššieho súdu v rozhodnutí sp. zn. 1VOBdo/2/2020. Dovolací súd preto dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo založené na riešení právnej otázky posudzovanej vo veci sp. zn. 1VOBdo/2/2020 a žalobcami tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu daný nie je.

26. Dovolatelia prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP v ďalšej časti odôvodňujú tvrdením, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku dobromyseľnosti držby pri vydržaní vlastníckeho práva. Namietajú, že žalovaná 1/ nemohla byť vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu v dobrej viere o svojom vlastníckom práve, a preto nemohla byť oprávnenou držiteľkou sporných nehnuteľností. Z toho následne vyvodzujú, že do vydržacej doby žalovanej 2/ nebolo možné započítať dobu držby žalovanej 1/, a preto nemohlo dôjsť k splneniu zákonom ustanovenej vydržacej doby.

26.1. Takto koncipovaná dovolacia argumentácia však v skutočnosti nesmeruje proti právnemu posúdeniu podmienok vydržania ani proti právnemu výkladu pojmu dobromyseľnosti, ale proti skutkovým záverom, z ktorých odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal. Dovolatelia totiž nespochybňujú právny názor, že oprávnená držba predpokladá existenciu dobrej viery držiteľa ani právny záver, že pri splnení zákonných podmienok možno započítať dobu držby právneho predchodcu. Ich argumentácia je založená na tvrdení, že odvolací súd mal jednotlivé skutkové okolnosti vyhodnotiť odlišne a dospieť k záveru, že žalovaná 1/ dobromyseľnou držiteľkou nebola.

26.2. Dovolatelia v tejto súvislosti poukazujú najmä na rodinný vzťah žalovanej 1/ k jej právnemu predchodcovi, na spôsob užívania nehnuteľností, na okolnosti dedičského konania, ako aj na ďalšie skutkové okolnosti, z ktorých podľa ich názoru vyplýva, že žalovaná 1/ musela vedieť, že jej právny predchodca nebol vlastníkom sporných spoluvlastníckych podielov. Takto formulované výhrady však smerujú proti hodnoteniu dôkazov a proti skutkovým záverom odvolacieho súdu o existencii dobrej viery žalovanej 1/, nie proti riešeniu právnej otázky v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

26.3. Samotná existencia blízkeho príbuzenského vzťahu medzi právnym predchodcom a držiteľom nevedie bez ďalšieho k záveru o nedostatku dobromyseľnosti držby. Posúdenie dobrej viery držiteľa závisí vždy od individuálnych okolností konkrétneho prípadu a od hodnotenia všetkých relevantných skutočností, ktoré môžu mať význam pre záver o ospravedlniteľnosti jeho omylu. Pokiaľ preto dovolateľom prekáža, akým spôsobom odvolací súd tieto okolnosti vyhodnotil a aké skutkové závery z nich vyvodil, ide o polemiku so skutkovými zisteniami odvolacieho súdu, nie o nastolenie právnej otázky, pri ktorej by bolo možné skúmať prípadný odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

26.4. Dovolací súd je pritom podľa § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a nie je oprávnený skutkové zistenia prehodnocovať ani nahrádzať vlastnými skutkovými závermi. Dovolatelia preto v tejto časti dovolania nevymedzili právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri ktorej by bolo možné skúmať odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ich námietky smerujú výlučne proti skutkovým záverom odvolacieho súdu o

existencii dobromyseľnej držby žalovanej 1/ a následne žalovanej 2/.

26.5. Dovolatelia v tejto časti dovolania nenastolili právnu otázku spôsobilú založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ale obmedzili sa na polemiku so skutkovými závermi odvolacieho súdu o existencii dobromyseľnej držby. Takto formulované dovolacie námietky preto nie sú spôsobilé založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

27. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcov v časti, v ktorej namietali vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietali nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

28. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešnej žalovanej 2/ priznal nárok na ich náhradu v plnom rozsahu.

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.